

OPIKELIJA OHJAUKSEN KEHITTÄMINEN PALOKAN SAIRAALASSA OSASTOLLA 3

Tuija Lehtonen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2012

Hoitotyön koulutusohjelma
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala

Tekijä(t) LEHTONEN, Tuija	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 07.05.2012
	Sivumäärä 32	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi OPISKELIJAHOJAUKSEN KEHITTÄMINEN PALOKAN SAIRAALASSA OSASTOLLA 3		
Koulutusohjelma Hoitotyön koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) RATINEN, Pirkko		
Toimeksiantaja(t) Palokan sairaala os.3		
Tiivistelmä <p>Hoitotyö on teorian ja käytännön yhdistämistä. Kehittyminen noviisista asiantuntijaksi tapahtuu asteittain, kun teoriassa opitun lisäksi karttuu kokemusta. Hoitotyön opiskeluun liittyy kiinteästi käytännön harjoittelu, jonka avulla opiskelija pääsee toteuttamaan hoitotyötä ammattilaisen ohjauksessa.</p> <p>Hoitotyön laatu on suoraan verrannollista opiskelijaohjauksen laatuun. Kun hoitotyön toteutus on korkeatasoista, myös opiskelijaohjaus on toimivaa. Hyvin ohjattu opiskelija voi olla tulevaisuudessa ammattitaitoinen työyhteisön jäsen.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoitus oli opiskelijapalautteen avulla saada tietoa opiskelijoiden kokemuksista harjoitteluajalta, ja hyödyntää saatua tietoa opiskelijaohjauksen parantamiseksi. Tavoitteena oli opiskelijaohjauksen kehittäminen Palokan sairaalan osastolla 3.</p> <p>Opinnäytetyössä käytettiin opiskelijapalautelomaketta, joka on ollut aiemmin käytössä Kyllön vuodeosastoilla (Liite 1). Vastauksia analysoitiin keskittyen opiskelijoiden lähtökohtiin, tavoitteisiin ja palautteen saamiseen, eli arviointiin. Näiden aihealueiden kehittämisestä oli sovittu aiemmin osastotunnilla.</p> <p>Opiskelijapalautelomake oli toimiva ja sen avulla saatiin tietoa opiskelijoiden kokemuksista. Tämän tiedon perusteella pystyttiin arvioimaan ohjauksen onnistumista ja löytämään kehittämiskohteita ohjauksen parantamiseksi.</p> <p>Saadun palautteen perusteella opiskelijat olivat enimmäkseen tyytyväisiä harjoittelujaksoonsa. Opiskelijoiden tavoitteisiin tutustuttiin ajoissa, ja he saivat palautetta pitkin harjoittelujaksoa. Ohjaus koettiin ammattitaitoiseksi ja opiskelija pääsi harjoittelemaan asioita, jotka olivat jakson tavoitteena.</p> <p>Yhdeksi kehittämiskohteeksi nousi kirjallisen perehdytysmateriaalin päivittäminen. Opiskelijapalautekaavake on vanhentunut, ja uuden kaavakkeen laatiminen sopii esimerkiksi opinnäytetyön aiheeksi. Vastauksissa havaittiin joidenkin opiskelijoiden kokeneen huonoa kohtelua harjoittelun aikana. Kehittämiskohteena on yhteisesti pohtia syitä näihin kokemuksiin ja miettiä, mitä asioita tulee huomioida opiskelijoiden kohtaamisessa.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Hoitotyön opiskelija, opiskelijaohjaus, opiskelijaohjauksen kehittäminen, oppimisympäristö, työssäoppiminen		
Muut tiedot		

Author(s) LEHTONEN, Tuija	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 07.05.2012
	Pages 32	Language Finnish
	Confidential () Until	Permission for web publication (X)
Title Developing the supervision of nursing students in the Hospital of Palokka, ward 3		
Degree Programme Nursing		
Tutor(s) RATINEN, Pirkko		
Assigned by Palokka Hospital ward 3		
<p>Abstract</p> <p>Nursing is a combination of theory and practice. Development from a novice to an expert happens gradually when one attains experience in addition to what is learned theoretically. Practical training is connected to studying because during a clinical placement a student has the opportunity to actually work under the supervision of a professional.</p> <p>The quality of nursing is directly proportional to the quality of the supervision the students receive. When the implementation of nursing is of high quality, the supervision of students also works well. Well supervised students may in the future become professional members of the working community.</p> <p>The main focus this thesis was to collect information about students' experiences during their clinical practice through feedback from the students. The goal was to develop student supervision on Ward 3 in the Hospital of Palokka. The same student feedback form that was used in the Kyllö Health Centre Hospital was also used in this thesis. The focus in the analysis of the responses was on the students' point of departure, goals and on the feedback they received, that is, their assessment. The development of these areas had already been agreed on with the ward personnel.</p> <p>The feedback form turned out to be functional and it enabled collecting information about the experiences of the students. Based on this information it was possible to assess the success of the supervision and to find related development targets.</p> <p>The feedback showed that the students were mainly satisfied with their clinical practice. The students' goals were clear to the supervisors, and the students received feedback during the whole internship. The supervision was perceived to be skilled, and the students had the opportunity to practice issues that were the main goals of the period.</p> <p>Updating the written induction material was found to be one of the development targets. The student feedback form is outdated, and devising a new form would be a suitable topic of a thesis. It could also be seen in the responses that some students felt that they had not been treated well during their practice period. It is also necessary to reflect on the reasons for these experiences and think about what should be taken into account when interacting with students.</p>		
<p>Keywords</p> <p>Nursing student, student supervision, development of student supervision clinical practice, learning environment, learning at work</p>		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 HYVÄ OPPIMISYMPÄRISTÖ, MIELEKÄS TYÖPAIKKA.....	2
2 OPISKELIJAHOJAUKSEN KEHITTÄMINEN.....	3
2.1 Hyötyä ja laatua opiskelijaohjaukseen.....	3
2.2 Koulutusta ja tukea ohjaajalle.....	4
3 OPISKELIJAHOJAUS.....	5
3.1 Tavoitteellista yhteistyötä.....	5
3.2 Opiskelijaohjaus osana hoitotyötä.....	6
4 KÄYTÄNNÖN HARJOITTELU OSANA KOULUTUSTA.....	7
4.1 Ohjattu harjoittelu ja työssäoppiminen.....	7
4.2 Työ opettaa, teoriasta käytäntöön.....	8
5 OPPIMISYMPÄRISTÖ.....	10
6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE	11
7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUMINEN	11
8 OPISKELIJAPALAUTE.....	14
9 OPISKELIJAPALAUTTEEN TULOSTEN TARKASTELU.....	19
10 POHDINTA.....	22
LÄHTEET.....	25
LIITTEET.....	28
Liite 1. Opiskelijan palautelomake työssäoppimisen jaksolta terveyskeskussairaalassa.....	28

1 HYVÄ OPPIMISYMPÄRISTÖ, MIELEKÄS TYÖPAIKKA

Käytännön työharjoittelun avulla opiskelija pääsee toteuttamaan teoriassa opittuja asioita, ja samalla aloittamaan omaan ammattiryhmäänsä sosiaalistumisen. Koulutuksen ja työelämän mahdollisimman läheinen yhteistyö on tärkeää. (Ahola, Kivelä & Nieminen 2005,170.) Oppimisympäristön vaikutus näkyy siinä, millaiseen oppimiseen opiskelijaa kannustetaan. Biggsin (2003) mukaan sen asettamat vaatimukset vaikuttavat oppimiseen opiskelijan tekemien havaintojen ja tulkintojen kautta. (Saarikoski, Kaila & Leino-Kilpi 2009,164-165.)

Laadukas hoitotyö ja hyvä opiskeluohjaus liittyvät toisiinsa. Hyvin toteutettu hoitotyö takaa opiskelulle tasokkaan oppimisympäristön ja opiskelijat saavat tavoitteitaan vastaavan ohjauksen. Toisaalta myös hyvä opiskelijaohjaus kertoo hoitotyön korkeasta laadusta. (Jokinen, Gröhn-Rissanen & Mikkonen D3/2005, 8-9.) Vaikka ensisijaisen tärkeäksi koetaan varsinaisen hoitotyön toteuttaminen, opiskelijaohjaus nähdään kuitenkin osana hoitajien työtä. Ohjaus on investointia tulevaisuuteen; hyvin ohjattu, itsenäiseen työhön kykenevä opiskelija on jonain päivänä ammattitaitoinen työtoveri. (Helin 2002, 53-54.)

Osastojen sisäisissä oppimiskulttuureissa saattaa olla eroja. Toisilla osastoilla korostetaan kokemuksen tuomaa oppimista, ja sitä pyritään jakamaan koko hoitoyhteisön kesken. Toisilla osastoilla taas kokemuksesta oppiminen on kunkin hoitajan henkilökohtaista pääomaa. (Benner, Tanner & Chesla 1999, 240.) Osastonhoitaja on tärkeässä roolissa työyksikkönsä opiskelijaohjauskulttuurin luomisessa ja ylläpitämisessä. Mikäli opiskelijaohjaus on laadukasta ja koko henkilökunta kokee olevansa vastuussa sen toteutumisesta, työyhteisö on mielekäs opiskeluympäristö ja myöhemmin, valmistuneelle hoitajalle, mielekäs työpaikka. (Puttonen 2009, 13.)

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli opiskelijapalautteen avulla saada tietoa opiskelijoiden kokemuksista harjoitteluajalta, ja hyödyntää saatua tietoa opiskelijaohjauksen parantamiseksi. Tavoitteena oli opiskelijaohjauksen kehittäminen Palokan sairaalan osastolla 3. Palautteiden perusteella näkyi, missä oli onnistuttu ja millaisia kehittämiskohteita löytyi.

2 OPISKELIJAOHJAUKSEN KEHITTÄMINEN

2.1 Hyötyä ja laatua opiskelijaohjaukseen

Suomessa on pyritty kehittämään hoitotyön ammattiin valmistuvien ohjausta mm. klinikkaopettajamallin myötä. Klinikkaopettajatoiminnan kehittäminen alkoi Turussa v. 2001 Turun AMK:n ja TYKS:in kantasairaalan välillä. Toiminnan taustalla oli tarve selkiyttää opettajan ja ohjaajan osuutta opiskelijaohjauksessa ja lisätä kahden eri organisaation välistä tiedonkulkua ja yhteistyötä. Klinikkaopettaja on Turun AMK:n opettaja, jolla on TYKS:n kanssa tehdyn kirjallisen sopimuksen myötä mahdollisuus toimia hoitoyhteisön jäsenenä. Klinikkaopettajan työtehtävät ja vastualueet käsittävät kolme eri osaa: 1) opiskelijaohjaus ja siihen liittyvät tehtävät, 2) yhteistyö ohjaajien kanssa ja vastuu kehittämistoiminnasta, 3) muut ammattikorkeakoulun yhteistyö ja -työtehtävät. Kokemukset klinikkaopettajamallista ovat olleet myönteisiä. Opiskelijaohjaus on selkiytynyt ja tiedonkulku ammattikorkeakoulun ja työyksiköjen välillä parantunut. (Sulosaari, Lehti, Palta, Pulkkinen & Ääri, 2006.)

Turussa kehitetty malli on toiminut esikuvana muille vastaaville kehittämiskohteille, esim. Kainuulaiselle yhteistoimintamallille Pohjois- Suomessa. Kainuun keskussairaalan ja Kajaanin ammattikorkeakoulun yhteistyönä kehiteltiin yhdysopettajajärjestelmä ja ensimmäiset uuden mallin mukaiset opiskelijat perehtyivät työharjoittelupaikkaansa 2005. Myös Kainuussa oli tavoitteena kehittää opiskelijaohjausta, lisätä yhteistyötä, tuottaa uutta tietoa ohjatun harjoittelun käytänteistä, arvioinnista ja laatuun liittyvistä asioista. Tavoitteena oli aikaansaada ohjatun harjoittelun laatukäsikirja prosessikuvauksineen liitettäväksi osaksi maakuntakuntayhtymän laadunhallintajärjestelmää. (Niskanen, Leinonen & Parviainen, 2006, 54-56.)

Terveyskeskuksissa tapahtuvan opiskelijaohjauksen kehittämiseksi tehdään hoitotyön käytännön ja koulutuksen välistä yhteistyötä. Yhtenä esimerkkinä on Kokkolan terveystieteiden keskeisen yksikön, Keski-Pohjanmaan AMK:n sosiaali- ja terveystieteiden yksikön ja Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymän Kokkolan sosiaali- ja terveystieteiden yksikön yhdessä aikaansaama "Opiskelijaohjauksen hyvät käytänteet" laatukäsikirja. Siinä on seikkaperäisesti käyty läpi opiskelijoiden harjoitteluun liittyvät asiat. Mo-

lemmat osapuolet, sekä terveyskeskus, että koulutusorganisaatiot, vahvistavat opiskelijaohjauksen ehdot allekirjoituksin. Laatukäsikirja päivitetään kahden vuoden välein (Opiskelijaohjauksen hyvät käytänteet. 2010.) Vastaavanlaista yhteistyötä on ollut mm. lialmessa, jossa Savonia- ammattikorkeakoulun lialmen yksikkö on yhdessä lialmen seudun kansanterveystyön kuntayhtymän kanssa tehnyt opiskelijaohjauksen käsikirjan (Opiskelijaohjauksen käsikirja. 2008).

2.2 Koulutusta ja tukea ohjaajalle

Koulutuksesta, jolla pyritään lisäämään valmiuksia opiskelijaohjaukseen, käytetään termejä ohjaajakoulutus, tai ohjauskoulutus. Tässä työssä käytetään molempia termejä.

Ohjauskoulutusta saaneiden sairaanhoitajien ohjaustaitoja on verrattu ohjaustyötä tekeviin hoitajiin, joilla ei lisäkoulutusta ole ollut. Tutkimuksessa ohjaustaidot jaettiin eri osa-alueisiin: hoitotyön ammattitaito, ohjaussuhteen luominen, ohjauksen suunnittelu, ohjauksen toteuttaminen, teorian yhdistäminen käytäntöön ja arviointi. Opiskelijaohjaustaidot osoittautuivat hyviksi kaikilla osa-alueilla. Ohjauskoulutuksen käyneillä taidot olivat parempia, lukuunottamatta "ohjaussuhteen luominen"-osiota, mutta erot eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkittäviä. Koulutuksesta katsottiin olleen eniten hyötyä hyvän ohjaussuhteen luomisessa ja arvioinnissa. Vaikka ohjaustaidot arvioitiin hyviksi, tarvetta koulutukseen kuitenkin ilmeni. Eniten koulutuksen tarvetta nähtiin tavoitteiden asettelussa ja arvioinnissa. (Kukola 2008, 57-61.)

Ohjauskoulutuksen on huomattu lisäävän opiskelijavastaavien motivaatiota ohjaukseen. Aktiivinen uuden tiedon jakaminen on lisännyt opiskelijaohjauksen merkitystä työyksikössä (Lehtola, Vehkaperä 2007, 76).

Ohjaavan opettajan rooli on tärkeä, erityisesti oppimistavoitteisiin ja arviointikriteereihin liittyvien seikkojen selventämisessä. Näissä asioissa hänen tukeaan tarvitsevat sekä opiskelija, että ohjaaja. Hoitotyön ohjaajien koulutusta tulisi lisätä, samoin yhteistyötä oppilaitosten ja käytännön harjoittelupaikkojen välillä. (Puttonen 2009, 84.) Ohjaajakoulutuksessa tulisi huomioida tarve ohjaamiseen liittyvän

tiedon päivitykseen ja arviointikriteerien merkityksen ymmärtämiseen (Nojonen 2008, 61-62., Puttonen 2009, 84). Ohjaajana oleminen vaatii omien taitojen, asenteiden ja tavoitteiden tarkastelua. Omia oppimis- ja opettamiskäsityksiä tulisi myös pohtia ja sitä, millaisia arvoja omaa hoitajana. Suosituksena onkin, että ohjaaja jatkuvasti kehittää opetus-, ohjaus- ja arviointitaitojaan opettajan tuella. (Heinonen, 2004, 32.)

3 OPISKELIJA OHJAUS

3.1 Tavoitteellista yhteistyötä

Käytännön harjoittelun ohjaus voidaan määritellä opiskelijan ja ohjaajan yhteistyöksi, jolla on tavoitteena, opiskelijan oppimisen lisäksi, hänen ammatillisen kasvunsa tukeminen ja edistäminen (Helin 2002, 114-15). Ryhmäohjaukset ovat viime vuosina vähentyneet, joten yleensä kyseessä on yksilöohjaussuhde. Laajasti katsottuna ohjaussuhteessa on kyse ammattiperinteen siirtämisestä kokeneemmalta asiantuntijalta uransa alkuvaiheessa olevalle kollegalle. (Saarikoski ym. 2009, 163-164.)

Opiskelijaohjauksesta käytetään usein termiä "mentorointi", jolla tarkoitetaan käytännön harjoittelussa tapahtuvaa ohjausta. Ohjaajaa voidaan kutsua "mentoriksi". (Puttonen, 2009, 9.)

Ohjaajan tehtävä on harjoittelun ohjaamisen lisäksi tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Ohjaajalla on monenlaisia rooleja. Perehdyttäminen työyhteisöön, konkreettinen opastus työhön ja neuvominen kuuluvat ohjaajan tehtäviin. Sen lisäksi hänen tulisi olla valmis tukemaan ja rohkaisemaan opiskelijaa, antamaan työnohjausta ja opintojen ohjausta. Myös opettaminen on osa ohjaajan työtä. Ohjaaja on aina malli ja esimerkki oman alansa työntekijästä. (Heinonen, 2004, 30.)

Hyvän ohjaaja on tutustunut opiskelijan tavoitteisiin ja osaa antaa opiskelijalle riittävästi vastuuta. Ohjaus on rauhallista ja kärsivällistä ja tapahtuu selkokielellisesti. Ohjaajalla tulee olla aikaa ohjaamiseen ja hänen tulee nähdä, millaisista oppimisti-

lanteista opiskelija hyötyy. Hyvä ohjaaja on rohkaiseva ja osaa antaa rakentavaa palautetta ajallaan. (Oinonen, 2000, 73.)

On havaittu, että koulutuksen kuluessa hoitotyön opiskelijoiden näkemys hoitotyöstä kapeutuu ja he alkavat toimia osastoilla vallitsevien sääntöjen ja normien mukaisesti. Kriittisyys ja kyseenalaistaminen häviävät, mikä asettaa haasteita sekä opettajille, että ohjaajille. Hoitotyön ja sen koulutuksen tulisi tukea opiskelijan kriittistä ja pohtivaa ajattelua, eikä alistaa toimimaan vallitsevien perinteiden mukaan. (Sarajärvi, 2002.)

Ohjaajan merkitys opiskelijalle muuttuu opiskelujen edetessä. Aluksi ohjaaja on malli, joka toimii tukena ja turvana. Hänen tapansa tehdä hoitotyötä ei yleensä kyseenalaisteta. Opiskelujen edetessä ohjaajalta odotetaan enemmän tasavertais-ta yhteistyökumppanuutta ja opiskelijan arvostamista. Kun opiskelu on loppuvaiheessa, ohjaajan kanssa tulisi pystyä pohtimaan asioita, ja keskustelemaan reflektiivisesti erilaisista hoitotyöhön liittyvistä asioista. (Oinonen, 2000, 88.)

Kliinisen opiskelunohjauksen laatuun vaikuttavat eniten yksilöohjaus ja oma ohjaaja. Tärkeimpiä taustatekijöitä ovat osastolla vallitseva ilmapiiri ja osastonhoitajan johtamistapa. On olemassa selkeä tilastollinen yhteys osaston hoitotyön laadun ja opiskelijan arvioiman oppimisympäristön laadun välillä. (Saarikoski 2002. 6, 39-42.)

3.2 Opiskelijaohjaus osana hoitotyötä

Ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmassa on yhtenä osaamistavoitteena opetus- ja ohjausosaaminen (Jyväskylän ammattikorkeakoulu, hoitotyön opetussuunnitelma 2010, 4). Hoitotyön kompetenssien selitteissä mainitaan ohjaukseen ja opetukseen liittyen yhtenä osana myös opiskelijoiden ja henkilöstön ohjaus. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu, hoitotyön kompetenssit, opetus- ja ohjausosaaminen 2010.)

Tutkimuksessa, jossa selvitettiin, miten terveysalan ammattilaiset kokevat opiskelijaohjauksen, he kuvaavat sen olevan osa työtä, mutta toissijaista varsinaisen hoi-

totyön rinnalla. Valmiudet ohjaajana toimimiseen kehittyvät työ- ja ohjauskokemuksen kautta, ei koulutuksen myötä. Opiskelijaohjauksesta ei löytynyt mainintoja kirjallisuudessa terveysalan ammattilaisten osaamisalueita kuvattaessa. (Helin 2002, 19-20.)

Erilaisia kehittämishankkeita opiskelijaohjauksen parantamiseksi on tehty ja koulutusta järjestetty, mutta moni käytännön harjoittelua ohjaava kokee koulutuksensa puutteelliseksi. (Lehtola, Vehkaperä 2007, 5, 48).

Ohjaajina toimivat hoitajat saattavat kokea etteivät tunne nykyistä koulutusta riittävästi tietääkseen, millaista ohjausta opiskelijat tarvitsevat. Koulutuksen koetaan muuttuvan niin nopeasti, ettei sen sisällöstä ole tietoa ja oppiaineiden nimetkin saattavat olla vieraita. Ohjauskoulutuksesta olivat kiinnostuneet ne hoitajat, joilla oli motivaatiota ohjaamiseen ja halu kehittyä ohjaajina. (Savolainen, Soikkeli, 2007, 28-30.) Ohjauskoulutuksen tarpeellisuuden ovat todenneet myös Nojonen (2008) ja Puttonen (2009) omissa tutkimuksissaan.

Terveysalan ammattilaisen työ vaatii kokonaisvaltaista ammatinhallintaa, jossa teoreettinen ja käytännön osaaminen, sekä sosiaaliset taidot yhdistyvät. Yhteistyön kehittäminen koulun ja ohjaajien välillä on tärkeää. Se helpottaa opiskelijoiden tavoitteiden asettamista ja ohjausta. Opiskelijaohjaus on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä. Ohjaajan kuuluu tukea oppimista, perehdyttää opiskelija oppimisympäristöön, mahdollistaa asiantuntemuksen jakaminen ja ottaa vastuu opiskelijan harjoittelusta. Ongelmia ohjaussuhteeseen saattavat aiheuttaa esim. opiskelijoiden oppimisvaikeudet tai ohjaajan uupuminen. (Helin 2002, 56-60.)

4 KÄYTÄNNÖN HARJOITTELU OSANA KOULUTUSTA

4.1 Ohjattu harjoittelu ja työssäoppiminen

Terveysalan koulutukseen kuuluva käytännön harjoittelu on määritelty opetussuunnitelmassa. Ammattikorkeakouluissa puhutaan "ohjatusta harjoittelusta", jolle on oma asetuksensa (Ammattikorkeakoululaki 351/2003.) Lisäksi EY:llä on erityisdirektiivi, jossa määritellään, että sairaanhoitajakoulutukseen liittyvän harjoit-

telun on tapahduttava alan ammattilaisen ohjaamana (Jokinen ym. D3/2005, 8). Lähihoitajien käytännön harjoittelua kuvataan termillä "työssäoppiminen". Koulutusta ohjaa Opetushallituksen määräys, jonka mukaan työssä oppimisen osuus koulutuksessa on säädetty, samoin, kuin käytännössä tapahtuvat näytöt ammatillisesta osaamisesta. (Opetushallituksen määräys 2010.)

Tässä työssä opiskelijoilla tarkoitetaan sekä lähihoitajaopiskelijoita, että sairaanhoitajaopiskelijoita. Osa harjoittelussa olleista sairaanhoitajaopiskelijoista jatkaa opintojaan terveydenhoitajaksi tai kättilöksi.

Opettajat ja opiskelijat pitävät koulutuksen yhteyttä työelämään tärkeänä. Työssäoppimisen jaksoilla opiskelijat voivat lisätä opiskelumotivaatiotaan ja aloittavat sosiaalistumisen omaan ammattiryhmäänsä (Ahola, ym. 2005, 170.) Ammattikorkeakoululaki ohjaa työelämlähtöisyyteen. Työelämlähtöisen oppimisen pohjalla on konstruktivistinen oppimiskäsitys, joka näkee oppimisen oppijan aktiivisena toimintana. Lähtökohtana ovat aikaisemmat tiedot ja taidot, jotka jäsentyvät uuden oppiaineksen avulla. (Saastamoinen, Kattilakoski, Kokkala, Kotila, Salonen, Raitio, Sarvi & Hytönen 2010, 23.)

Työssäoppimisen laatua arvioitaessa on eroja siinä, kenen näkökulmasta asiaa katsotaan. Opiskelijoiden laatukäsityksessä korostuu ammattitaidon oppimisen prosessi ja työpaikan suomat mahdollisuudet oppimiseen. Opettajat painottavat rakenteiden ja oppimiselle suotuisien olosuhteiden merkitystä. Työpaikkaohjaajien laatukäsityksissä lopputulos ja opiskelijoiden osoittama ammattitaito on ensisijaista. Nämä erilaiset näkemykset tulee tiedostaa, kun pyritään kehittämään työssäoppimisen laatua. (Hulkari 2006, 161-162.)

4.2 Työ opettaa, teoriasta käytäntöön

Hoitotyön toiminta vaatii sekä teoreettista, että käytännöllistä asennoitumista. Auttamisenhalu tai hoitotoimenpiteen suorittaminen ei riitä, vaan on kyettävä teoreettisesti suunnittelemaan ja arvioimaan hoidon vaikuttavuutta. On myös osattava arvioida, milloin pohdinta riittää ja on aika toimia. (Tuomi, 2005,23.)

Asiantuntijuuden kehittymisen viisiportaisessa mallissa Dreyfusin veljekset kuvaavat taitojen kehittymistä noviisista ekspertiksi (Ahola ym. 2005, 35). Opiskelijat tai vastavalmistuneet ovat hoitotyön noviiseja. Noviisin osaaminen on pääosin kirjattuihin ja erilaisiin sääntöihin perustuvaa, mutta kokemuksen karttuessa hänestä tulee edistynyt aloittelija. Dreyfusin mallin pohjalta Benner on tutkinut sairaanhoitajien osaamisen kehittymistä ja kuvaa sitä siirtyminä toisistaan erottuvien tasojen läpi. Tutkimuksessaan Benner käyttää termejä "taito" ja "ammattitaitoinen hoitotyö" synonyymeina. Hoitotyöhön sovellettuna ne tarkoittavat ammattitaitoisia hoitotyön toimintoja ja kliinistä arviointikykyä. Aluksi kehitystä tapahtuu, kun pelkkien abstraktien käsitteiden perusteella tapahtuvan toiminnan lisäksi päästään käyttämään hyväksi myös kokemuksen kautta hankittua tietoa. Hoitaja, joka on saanut jo kokemusta hoitotyöstä, ei ole pelkän koulutiedon varassa. Toinen tärkeä muutos tulee kokonaisuuden hahmottamisessa ja hoitaja alkaa erottaa kunkin tilanteen kannalta merkittävimmät asiat. Kolmannessa vaiheessa hoitaja siirtyy ulkopuolisesta havainnoitsijasta aktiiviseksi suorittajaksi. (Benner 1989, 28, Ahola yms. 2005, 39-41.)

Ohjaajalla on merkittävä rooli, kun opiskelija alkaa muodostaa omaa käsitystään hoitotyöstä. Merkitys kasvaa opiskelun edetessä. Hoitotyön käytännöissä voi nähdä erilaisia toimintamuotoja, jotka ovat opiskelijan toteuttaman hoitotyön malleina. Näitä ovat normatiivinen, itsenäisesti toimiva ja yhteistoiminnallinen malli. Normatiivinen malli perustuu potilaan fyysisiin tarpeisiin vastaamiseen ja on vahvasti sidottu osaston normeihin ja toimintatapoihin. Itsenäisesti toimivassa mallissa hoitotyön tekijä luottaa omaan sisäiseen tunteeseensa ja tutkittuun tietoon. Hoitotyö kohdistuu pääosin potilaan sosiaalisiin suhteisiin ja niihin liittyviin tarpeisiin. Potilaan näkökulma ei ole ensisijaisen tärkeä. Yhteistoiminnallisessa mallissa tarpeet, tavoitteet ja käytettävät auttamismenetelmät sovitaan yhdessä potilaan kanssa. (Sarajärvi, 2002.)

Opiskelijan ammatillisen kasvun tukeminen kohti asiantuntijuutta on hoitotyön koulutuksen ensisijainen tavoite. Opiskelija tarvitsee hyviä oppimiskokemuksia, ei mitätöntä oppimisenhalulleen. Oppiminen on aluksi ongelmalähtöistä, muuttuen koulutuksen ja vastuun lisääntymisen myötä tutkivaksi oppimiseksi. Valmis hoitaja kehittyy kohti asiantuntijuutta omaksuessaan kehittävän työotteen, jolloin oppi-

minen on tietoista ja aikaansaa uusia toimintamalleja hoitotyöhön. (Tuomi, 2005,77-78.)

Vastuun antaminen opiskelijalle tehostaa oppimista. Opiskelijan tulee myös itse arvioida työtään ja saavuttamiaan tuloksia. Tehokas oppiminen ja tavoitteisiin pääsy vaatii asianmukaista oppimisympäristöä. Taitojen oppiminen perustuu käytännön kokemuksiin, tekemällä oppimiseen. (Salakari, 2007, 9-10,15.)

5 OPPIMISYMPÄRISTÖ

Opetusministeriö on määritellyt oppimisympäristön kuvaavan "opiskelun ja oppimisen tapahtumapaikkaa tai tilaa, yhteisöä, oppimateriaalien mukaisten puitteiden ja edellytysten kokonaisuutta sekä niihin kuuluvia opintoja tukevia toimintakäytäntöjä" (Opetusministeriö, 2010). Saarikoski on määritellyt oppimisympäristön neljä ulottuvuutta, joita ovat työyhteisön ilmapiiri, osastonhoitajan (tai vastaavan hoitajan) johtamistapa, hoitotyön lähtökohdat työyksikössä ja työyksikön pedagogiset/opetukselliset lähtökohdat. (Saarikoski ym. 2009, 164-165.)

Työyhteisön ilmapiiri vaikuttaa siihen, miten suhtaudutaan opiskelijoihin, ja hyvä ilmapiiri mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset. Ilmapiiriin vaikuttaa johtamistapa, ja henkilösuhteiden kehittymisen kannalta lähiesimiehen rooli on ensisijainen. On tärkeää, millaiset edellytykset hyvälle ohjaukselle osastonhoitaja luo omalla panoksellaan. Potilaiden laadukas hoito on merkittävin kriteeri mielekkäille oppimiskokemuksille. Potilaan yksilöllisen hoitoprosessin näkeminen selkeyttää opiskelijalle, mitä on hoitotyön kokonaisuus. Hoitotyön sisällön kannalta keskeisintä ovat hoitotyön periaatteiden selkeys, dokumentointi ja tiedonkulku. Hoitotyötä toteuttavan työryhmän suhtautuminen opiskelijaohjaukseen, ns. pedagogiset lähtökohdat, on paljolti kiinni työyksikön yleisestä ilmapiiristä. (Saarikoski ym. 2009, 165.)

Savonia-ammattikorkeakoulun ja Kuopion yliopistollisen sairaalan lastenklinikan ja lasten operatiivisen yksikön yhteistyöprojekti LYHTY, eli "laadukkaan hoitotyön oppimisympäristön kehittäminen", on myös määritellyt oppimisympäristöä. Lähtökohdana on, että oppija muodostaa oppimisympäristönsä kanssa tarkoituksen-

mukaisen uudistumis- ja kehitymissuhteen. Oppimisen sisältö, toimintatavat ja inhimilliset, vuorovaikutukseen liittyvät resurssit yhdistyvät oppimisympäristössä. Se muodostaa kokonaisuuden, eräänlaisen kehyksen, ohjatulle harjoittelulle. Siihen kuuluvat ohjaajien taito ja motivaatio, sekä ohjaus-, arviointi- ja palautemenetelmät, joiden tarkoitus on tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Lisäksi siihen kuuluvat oppisisällöt ja -tavoitteet, joiden päämääränä on, ammatillisen kasvun lisäksi, ammattitaitovaatimusten saavuttaminen. Osa kokonaisuutta ovat myös tarkoituksenmukaiset ja yhtäläiset ohjauskäytänteet ja -olosuhteet. (Räsänen 2002, Jokisen, Gröhn-Rissasen & Mikkosen D3/2005, 8 mukaan.)

6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Tutkimuksen tarkoitus voi olla kartoittava, selittävä, kuvaileva tai ennustava. Tutkimukseen voi sisältyä useampi tarkoitus, tai se voi muuttua työn aikana (Hirsjärvi ym., 2009, 138).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on, opiskelijapalautteen avulla, saada tietoa opiskelijoiden kokemuksista harjoitteluajalta. Saatua tietoa hyödynnetään opiskelijaohjauksen parantamiseksi. Tavoitteena on opiskelijaohjauksen kehittäminen Palokan sairaalassa osastolla 3.

Tutkimustehtävät:

- 1.Miten opiskelijaohjaus on onnistunut osastolla?
- 2.Mitä kehittämiskohteita opiskelijaohjauksessa löytyi?

7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUMINEN

Hoitotyön opiskelijat Palokan sairaalassa osastolla 3

Palokan osasto 3 on terveyskeskussairaalan vuodeosasto, joka ei ole profiloitunut minkään erikoisalan osastoksi, kuten esim. Kyllön sairaalan osastot. Osastolla hoi-

detaan sekä akuutti- että pitkäaikaissairaita potilaita. Hoitoajat vaihtelevat päiväs-
tä kuukausiin.

Osastolla on harjoittelussa lähi- ja sairaanhoitajaopiskelijoita, sekä terveydenhoita-
ja- ja kättilöopiskelijoita. Laitoshuoltajaopiskelijat, joiden opintoihin kuuluu hoito-
työn harjoittelua, ovat olleet hoitajien ohjauksessa käytännön jaksansa ajan. Opis-
kelijoiden koulutus- ja työkokemustaustat vaihtelevat suuresti. Tästä johtuen
opiskelijoiden ikäjakauma on laaja; harjoittelussa saattaa olla peruskoulusta lähi-
hoitajakouluun hakeutunut nuori, tai aikuisopiskelija, jolla on pitkä koulutus ja
työkokemus taustalla.

Sairanhoitajaopiskelijoille harjoittelujakso on usein ensimmäinen. Lähihoitaja-
opiskelijat, jotka ovat suuntautuneet sairaanhoitoon ja huolenpitoon, voivat suo-
rittaa viimeisen harjoittelujaksonsa osastolla. Muihinkin suuntautumisvaihtoeh-
toihin harjoittelu terveyskeskussairaalassa kuuluu, eli silloin se toteutuu opiskelun
aikaisemmassa vaiheessa.

Jokaiselle opiskelijalle määrätään oma ohjaaja, lähihoitajaopiskelijalle lähihoitaja ja
sairanhoitajaopiskelijalle sairaanhoitaja. Ohjaajia voi olla kaksikin, jolloin toinen
on korvaava ohjaaja, varsinaisen ohjaajan ollessa poissa. Ohjaajien löytäminen jo-
kaiselle opiskelijalle on opiskelijavastaavien tehtävä. Osastolla on nimetty kaksi
opiskelijavastaavaa. Osaston koko henkilökunnalla on ohjausvelvollisuus, mikä
tarkoittaa sitä, että jokainen kantaa vastuuta opiskelijoiden ohjauksesta.

Palokan osastolla 3 kirjallista opiskelijapalautetta kerätään säännöllisesti. Opiskeli-
japalautteita on kerätty kesästä 2009 lähtien, aiemmin ei vastaavanlaista, syste-
maattista käytäntöä ollut. Ensimmäisenä tavoitteena oli, että jokainen opiskelija-
ohjaaja huolehtii palautekaavakkeen antamisesta opiskelijalleen. Palautteen ke-
räämisestä tuli selkeä osa opiskelijaohjausta ja sitä voitiin käyttää ohjaustyön arvi-
ointiin.

Aiemmin saatujen palautteiden pohjalta on asetettu opiskelijaohjaukselle tavoittei-
ta. Yhdessä on sovittu, että harjoittelun aikana sekä opiskelija, että ohjaaja, suun-
nittelevat ja arvioivat toimintaansa enemmän sen mukaan, mitkä ovat opiskelijan
lähtökohdat ja tavoitteet. Arviointi sisältää, paitsi väli- ja loppuarvioinnin, myös

palautteen antamisen harjoittelun kuluessa. Näin vältetään tilanteelta, että opiskelija saa palautteen työstään vasta loppuarvioinneissa.

Opiskelijapalaute ja vastausten kerääminen

Opinnäytetyön aineisto kerättiin kirjallisella opiskelijapalautteella. Palokan osastolla 3 ei ollut aiemmin mitään kirjallista opiskelijapalautetta, joten siellä otettiin keuhalla 2009 käyttöön sama opiskelijapalautelomake, kuin Jyväskylän kaupungin Kyllön osastoilla. (Liite 1.) Palautelomake oli kehitetty Kyllön osastojen yhteistyönä. Kaupungin ja maalaiskunnan kuntaliitoksen myötä terveystoimi yhdistyi vuoden 2011 alusta. Opinnäytetyön toteuttamisesta tehtiin kirjallinen yhteistyösopimus.

Palautteen alussa kysyttiin taustatietoja: minkä alan opiskelija on, opiskelun kestoa ennen harjoittelua, kokemusta ikääntyneistä ihmisistä ja sitä, millä mielellä harjoitteluun oli lähtenyt. Opiskelijalta tiedusteltiin tavoitteiden laatimisesta ja siitä, milloin, ja miten ohjaaja niihin on tutustunut. Osastolle tulosta, perehdyttämisestä ja kirjallisesta perehdytysmateriaalista kysyttiin. Työskentelystä ohjaajan kanssa ja palautteen saamisesta ja antamisesta oli omat kysymyksensä. Palautteessa oli monivalintakysymyksiä, sekä avoimia kysymyksiä ja tilaa omille kommentteille.

Opiskelijaohjaajat huolehtivat siitä, että jokainen opiskelija sai palautelomakkeen harjoittelujaksonsa aikana. Vastaukset palautettiin nimettöminä niille varattuun laatikkoon jakson loputtua.

Osastolla on käytäntönä, että palautuslaatikko tyhjennetään puolivuositain ja sen tyhjentämiseen ja vastausten analysointiin on nimetty vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön tehtävänä on kirjallisen yhteenvedon tekeminen, joka käydään läpi osastotunnilla. Muu henkilökunta ei käsittele vastauksia. Osastonsihteri hävittää palautetut vastauslomakkeet silppurissa yhteenvedon jälkeen. Lomakkeet säilytetään lukitussa kaapissa osastosihteerin huoneessa, ennen silppuriin menoa.

Tähän opinnäytetyöhön käytetyt palautteet ovat ajalta elokuu-2010- huhtikuu-2011. Ajanjaksolle osui useamman eri käytännön harjoittelujakson opiskelijoita.

Työssä esiintuodut avoimet vastaukset valittiin niin, että niissä tuli esiin erilaisia näkemyksiä. Tunnistettavuuden estämiseksi kieliasua muutettiin tarvittaessa ja vastaukset olivat aihepiireittäin satunnaisessa järjestyksessä. Opiskelijoiden tai henkilökunnan nimiä tai ammattinimikettä ei mainittu yhteenvedossa.

Aineiston analysointi

Kyselyn aikana osastolla oli 14 opiskelijaa, joista 11 harjoittelussa ollut palautti kaavakkeen. Vastauksissa on laskettu kunkin vastausvaihtoehdon saama määrällinen tulos ja käyty kysymykset läpi arvioiden vastausten painottumista eri vaihtoehtoihin. Kysymykset ovat eri aihealueilta, joten niitä on tarkasteltu sen mukaan, selvitetäänkö niiden avulla esim. arviointia tai palautteen antoa. Avoimet vastaukset ovat olleet vaihtoehtovastauksia täsmentäviä tai omana aihealueenaan. Monivalintavastauksista tehtiin yhteenveto ja avoimia vastauksia ja lisäkommentteja liitettiin mukaan sellaisenaan. Lisäksi opiskelijoiden kehittämisideat ja omat ajatukset koottiin omaan osioonsa.

Työn tulokset julkaistaan opinnäytetyönä ja käsitellään Palokan sairaalassa osasto 3:n osastotunnilla. Opinnäytetyön avulla saadaan tietoa opiskelijoiden kokemuk-
sista opiskelijaohjauksesta, keskittyen siihen, onko osastolla sovituissa tavoitteissa onnistuttu. Näitä oli opiskelijoiden tavoitteiden läpikäyminen, arviointi ja harjoittelun suunnittelu opiskelijan lähtökohdat ja tavoitteet huomioiden. Arviointi pitää sisällään väli- ja loppuarvioinnin, mutta myös palautteen annon koko harjoittelun ajan.

8 OPISKELIJAPALAUTE

Vastaajien kokemukset harjoittelun alkaessa

Palautelomakkeen (Liite 1.) täytti 11 opiskelijaa. Kaikkiaan heitä oli 14, joten vastausprosentti oli 78 %. Sairaanhoitajaopiskelijoita oli 4, lähihoitajaopiskelijoita 5 ja sairaala-apulaisopiskelijoita yksi. Muun ammattiryhmän opiskelijaksi ilmoittautui yksi(1) opiskelija. Opiskelua heillä oli takana ½-4 lukukautta. Kysyttäessä, millä

mielellä opiskelija oli lähtenyt osastolle työssäoppimisen jaksolle seitsemän (7) vastaajaa koki lähteneensä mielellään ja innostuneena. Kahdella (2) oli vastauksena "mielellään, innostuneena", sekä "epävarmana, jännittyneenä." Yksi (1) vastaajista oli harjoitteluun tullessaan kokenut olleensa epävarma ja jännittynyt. Lisäksi yksi (1), oli harjoitteluun lähtenyt mielellään ja innostuneena, mutta myös jännittyneenä.

Opiskelijoilta kysyttiin, oliko heillä kokemuksia ikääntyvistä ihmisistä. Kuudella (6) vastaajalla ei ollut kokemusta ikääntyvistä, kolmella (3) kokemusta oli. Kaksi (2) vastasi molempiin vaihtoehtoihin, toisella ei ollut "hoidollisesti" kokemusta, muuten vastaus oli "kyllä". Toinen molempiin vaihtoehtoihin vastanneista koki, että kokemusta oli hyvin vähän.

Edelliseen kysymykseen liittyi avoin kysymys, jossa sai kertoa, mitä vaikutusta kokemuksesta, tai sen puuttumisesta oli tähän työssäoppimisen jaksoon.

"Epävarmuutta ja toisaalta mielenkiintoa uutta asiaa kohtaan.

"Perushoito oli jo tuttua ennestään, pystyi keskittymään läikehoitoon ym."

"Ei ollut mitään odotuksia/ennakkoluuloja, mikä oli toisaalta hyvä asia."

Opiskelijoiden tavoitteet

Lomakkeella oli vaihtoehtokysymyksiä, joista sai ympyröidä sopivan vastauksen. Aluksi tiedusteltiin, milloin opiskelija laati henkilökohtaiset tavoitteensa. Kolme (3) vastaajaa kertoi laatineensa tavoitteensa ennen osastolle tuloa ja harjoittelujakson alkuvaiheessa tavoitteensa oli tehnyt viisi (5) vastaajaa. Loput kolme (3) oli vastannut näihin molempiin vaihtoehtoihin, eli tavoitteita oli laadittu sekä etukäteen, että harjoittelujakson alussa. Muita vastausvaihtoehtoja ei ollut valittu.

Kysymykseen, milloin opiskelija näytti tavoitteensa ohjaajalle, yksi (1) vastasi näyttäneensä ne tulopäivänä, kaikki muut (10) olivat näyttäneet tavoitteensa harjoittelujakson alkuvaiheessa. Lisäksi yhdessä vastauksessa oli kommentti *"keskustelimme tavoitteistani pitkin harjoittelujaksoa."*

Ohjaajien osuudesta oli kysymys, miten nämä olivat tutustuneet opiskelijan laatimisiin tavoitteisiin. Kahdeksan (8) opiskelijaa vastasi ohjaajan lukeneen tavoitteet läpi ja keskustelleen niistä useamman kerran jakson aikana. Yksi (1) vastaaja kertoi ohjaajan avustaneen tavoitteiden laatimisessa ja yhden (1) vastauksen mukaan ohjaaja oli lukenut tavoitteet läpi ja keskustellut niistä, mutta myös avustanut niiden laatimisessa. Tähän osioon oli myös jätetty vastaamatta (1).

Kysymykseen, "oliko osastolla mahdollista oppia niitä asioita, mitä tavoitteeksi oli asetettu", kaikki opiskelijat vastasivat myöntävästi.

Palautteen saaminen

Opiskelijoilta kysyttiin monivalintakysymyksellä, kuinka usein nämä saivat palautetta. Päivittäin työsuoritusten yhteydessä tai sen jälkeen palautetta sai viisi (5) opiskelijaa ja pyydettyä palautetta sai kaksi (2) opiskelijaa. Molempiin vaihtoehtoihin vastanneita oli kaksi (2). Yksi (1) vastaaja oli saanut palautetta sekä pyydettyä, että päivittäin työpäivän päätyttyä. Yksi (1) oli jättänyt vastaamatta tähän kysymykseen.

Kysyttäessä, oliko palautetta saatu riittävästi, kyllä-vastauksia oli seitsemän (7). Yksi (1) vastaaja ei ollut mielestään saanut riittävästi palautetta ja kaksi (2) vastaajaa oli ympyröinyt sekä kyllä-, että ei-vaihtoehdon. Yksi (1) vastaus puuttui.

Yhdeksän (9) vastaajaa halusi palautteen suullisesti, yksi (1) vastaajista halusi suullista ja kirjallista palautetta. Tästäkin osiosta yksi(1) vastaus puuttui. Rehelliseksi ja rakentavaksi palautteen koko kymmenen (10) vastaajaa. Yksi(1) vastaaja oli valinnut kyllä-, ja ei -vaihtoehdot. Omalle ohjaajalle palautta oli antanut kahdeksan (8) opiskelijaa yhdestätoista vastanneesta.

Opiskelijaohjauksen toteutuminen

Jokaiselle (11) opiskelijalle oli osoitettu oma ohjaaja/ohjaajat osastolle tullessa ja vastaanottoon olivat kaikki tyytyväisiä. Kysymykseen, millaiseksi koki perehdyttämisen osastolla ja miten parantaisi sitä, oli vastausvaihtoehtojen lisäksi tilaa omille

ajatuksille. Kiitettäväksi perehdyttämisen koki kaksi (2) vastaajaa ja erittäin hyväksyi kuusi (6). Hyväksi perehdyttämisen arvioi kolme (3) vastaajaa.

"Perehdyttäminen olisi voinut olla selkeämpää ja johdonmukaisempaa. Kiireen takia ymmärrettävää."

"Erillistä perehdytyskansiota ei ollut, mutta ohjaaja ym. hoitajat auttoivat osaston toiminnan perehdyttämisessä."

Opiskelijoilta kysyttiin, millaiseksi he kokivat perehdyttämislomakkeen ja opiskelijan tervetulokansion. Myös tässä oli mahdollisuus tuoda esiin omia kehittämisehdotuksia. Erittäin hyväksi, asioiden selkeyttämistä helpottaviksi koki kaksi (2) vastaajaa ja kahden (2) mielestä ne helpottivat tavoitteiden saavuttamisessa. Vaihtoehtovastauksiin jätti vastaamatta viisi(5) ja kahden (2) mielestä ne olivat puutteellisia.

"Tervetulokansio oli vanhentuneen oloinen, mutta minulle myönnettiin se jo silloin kun se annettiin luettavaksi."

"Ei ollut perehdyttämislomaketta tai -kansiota."

Opiskelijat saivat vastata avoimiin kysymyksiin, millaiseksi kokivat työskentelynsä ohjaajansa/ohjaajiensa kanssa. Vastaus oli kaksiosainen, toiseen sai laittaa, minkä koki hyväksi ja toiseen kehittämistarpeet.

Mitä hyvää nähtiin ohjaajan kanssa työskentelyssä?

"Rentoa, asiallista mutta toisaalta jämäkkää työskentelyä. Opin paljon asioita päivittäin ja sain vinkkejä työhöni. Ohjaajat olivat erilaisia, joka on vain hyvä asia."

"Ohjaaja oli todella hyvä ja ammattitaitoinen."

"Työskentelin muutaman eri hoitajan kanssa; sai erilaisia näkökulmia työstä."

"Ohjaaja osasi asettua opiskelijan saappaisiin. Oli myös mukava huomata, kuinka muut hoitajat seurasivat harjoitteluni kulkua ja antoivat palautetta."

"Ohjaajan työskentelyn seuraaminen oli opettavaista ja sai olon, että "minäkin haluan tulla yhtä hyväksi työssäni kuin hän." "

Mitä kehittämistä löytyi ohjaajan kanssa työskentelyssä?

"Uusien tehtävien jälkeen olisi mukavaa saada heti palaute siitä miten suoriuduin."

"Työskentely ohjaajan kanssa oli välillä hajanaista, oli paljon koulutuksia."

"Opiskelijaohjaukseen voisi antaa "ohjausta" ne joilla on kokemusta opiskelijaohjauksesta. Näin ohjaajan työ helpottuisi."

"Jotkut asiat ja toimenpiteet varsinkin alkupäivinä olisivat hieman kaivannut selityksiä ja perusteluja."

"Ohjaajien tulisi muistaa, ettei opiskelijoilta voi odottaa heti alkuun kaikkea osaamista, etenkin jos ei ole ko. ammattiryhmän harjoittelija."

Opiskelijat saivat vapaasti vastata kysymykseen, millaiseksi kokivat muun henkilökunnan ohjauksen. Mukaan luettiin myös muut ammattiryhmät.

"Ohjausta tuli osalta hyvin ja osalta huonommin. Vähän tuntuu, että opiskelijaa katsotaan jotenkin "kieroon" joidenkin työntekijöiden keskuudessa."

"Hyväksi, varsinkin niiden hoitajien kanssa, joilla oli paljon kokemusta opiskelijoista."

"Todella hyväksi. Jokaiselta uskalsi mennä tarvittaessa kysymään neuvoa ja aina myös sai neuvoa ja apua."

"Osa ohjasi ja otti huomioon, auttoi mielellään. Osalla oli huonompi suhtautuminen, opiskelija =alempiarvoinen."

Lopuksi pyydettiin lisää kehittämisideoita ja omia ajatuksia. Näissä tuli esiin sekä opiskelun kulkuun, että osaston hoitokäytäntöihin liittyviä kommentteja. Käytän-

nön työskentelyyn liittyen tuli ehdotus opiskelijatunnuksien saamisesta tietokoneelle kirjaamisen helpottamiseksi. Hygieniaan oli kiinnitetty huomiota, opiskelija ihmetteli, miksi moni työntekijä käyttää koruja töissä. Myös vanhanaikaisten lääkekorttien käyttö koettiin hankalaksi.

"Mukava työympäristö, välillä liikaa seläntakana puhumista."

"Paatuneet "opiskelijan vihaajat" pois osastolta!"

"Oli mukava huomata, että myös muut kuin oma ohjaaja oikeasti välittivät siitä, kuinka harjoitteluni sujuu ja antoivat palautetta."

9 OPISKELIJAPALAUTTEEN TULOSTEN TARKASTELUA

Opiskelijoiden taustatiedot

Palautelomakkeessa kysyttiin aluksi, minkä alan opiskelija vastaaja on. Vaihtoehdot olivat sairaanhoitaja, lähihoitaja ja sairaala-apulainen. Kyselylomake ei ole aivan ajan tasalla, koska sairaala-apulaisnimike on vanhentunut ja alan opiskelijat valmistuvat nykyisin laitoshuoltajiksi. Lisäksi opiskelijoissa oli niitä, jotka ilmoittivat opiskelevansa kätilöksi tai terveydenhoitajaksi, mutta sairaanhoitajatutkinto on osa koulutusta.

Suurin osa opiskelijoista vastasi tulleen harjoittelujaksolle innostuneena, mutta osa koki tilanteen myös jännittäväksi. Harjoitteluun tullessa oli eroja myös siinä, oliko opiskelijoilla kokemusta ikääntyneistä ihmisistä. Osalla ei ollut lainkaan ja osa oli jo työskennellyt hoitoalalla ikääntyneiden parissa. Myös opiskeluaika vaihteli. Toisilla kyse oli ensikontaktista sairaalamaailmaan, toisille ympäristö oli aikaisemmilta jaksoilta tuttu. Vastauksista voi päätellä, että harjoittelujakson alkaessa ohjaajilla on hyvin erilaisista lähtökohdista aloittavia opiskelijoita ohjattavanaan.

Opiskelijoiden tavoitteet

Osasto 3:n yhtenä kehittämisalueena opiskelijaohjauksessa on ollut opiskelijoiden omien tavoitteiden pitäminen ohjauksen lähtökohtana. Palautelomakkeeseen vas-

tanneista kaikki olivat laatineet tavoitteensa joko ennen harjoittelujakson alkua, tai sen alkuvaiheessa. Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta, ohjaajat olivat tutustuneet tavoitteisiin ja keskustelleet niistä opiskelijan kanssa. Kaikki opiskelijat olivat sitä mieltä, että osastolla pystyi oppimaan niitä asioita, joita oli asettanut tavoitteeksi. Tämä oli mielestäni yksi positiivisemmista tuloksista kyselyssä, ja tärkeintä, mitä opiskelija voi harjoittelultaan odottaa.

Vastaukset osoittavat, että opiskelijoiden tavoitteisiin on tutustuttu ja ne ovat olleet oppimisen kannalta asianmukaisia. Opiskelija on pystynyt harjoittelemaan omien tavoitteittensa mukaisesti ja ohjaaja on ajoissa perehtynyt opiskelijan harjoittelujakson sisältöön.

Palautteen saaminen

Pääsääntöisesti opiskelijat olivat saaneet työstään palautetta päivittäin työsuoritusten yhteydessä. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että palautetta sai vain pyydetessä. Palautteen saaminen heti työsuorituksen jälkeen tukee harjoittelun onnistumista. Opiskelijan suoriutumisen myötä voi arvioida, paitsi tämän taitoja, myös asetettuja tavoitteita. Tarvittaessa voi muuttaa ohjauksen painopisteitä, keskittymällä asioihin, jotka vaativat enemmän perehtymistä. On hyvä, että opiskelijat osaavat pyytää palautetta, mutta ei ole kenenkään edun mukaista, että palautetta saa vain pyytämällä. Näin ollen vastuu harjoittelusta lankeaa liiaksi opiskelijalle.

Kysyttäessä, oliko opiskelija saanut riittävästi palautetta, seitsemän vastaajaa yhdestätoista vastasi myöntävästi. Tätä voidaan pitää hyvänä tuloksena, varsinkin, kun lisäksi kaksi vastaajaa oli ympyröinyt sekä kyllä-, että ei-vaihtoehdon. Palaute koettiin myös rehelliseksi ja rakentavaksi, yksi vastaajista oli taas tässä kohtaa valinnut vastaukseksi "kyllä" ja "ei".

Osastolla on ollut tavoitteena, että väli- ja loppuarvioinneista sovitaan opiskelijoiden kanssa harjoittelujakson alussa. Tämän toteutumisesta ei kyselyn perusteella ole selvyttä. Palautteen antaminen harjoittelun edetessä sen sijaan oli vakiintunut käytäntö ja vastausten mukaan palaute oli koettu riittäväksi. Suullinen palaute

oli toivotuinta, pari vastaajaa toivoi myös kirjallista palautetta. Suurin osa opiskelijoista (8/11) oli antanut palautetta ohjaajalle.

Vastauksista voi päätellä, että suora suullinen palaute on opiskelijan kannalta paras tapa saada arviointia omasta työstä. Myönteistä on, että suurin osa opiskelijoista on antanut palautetta ohjaajalleen. Näin ollen ohjaajat ovat saaneet tietoa työskentelystään ja voivat halutessaan arvioida työ- ja ohjaustaitojaan. Oinonen (2000) on omassa tutkimuksessaan todennut, että opiskelijan on vaikea antaa palautetta ohjaajalle, koska tällä on suurempi kokemus hoitotyöstä. Opiskelijan asemassa ollaan hyvin haavoittuvaisia ja riippuvaisia ohjaajien käytöksestä. Palautteen antamis- ja vastaanottamiskyky vaatii kehittymistä, jota tapahtuu opiskelun edetessä.

Ohjauksen toteutuminen

Jokaiselle opiskelijalle oli nimetty ohjaaja jo tulovaiheessa. Perehdyttäminen oli kaikkien vastaajien kohdalla koettu vähintään hyväksi. Tosin vapaasti vastattavassa osiossa oli kommentti, jonka mukaan perehdyttäminen olisi voinut olla selkeämpää ja johdonmukaisempaa. Perehdyttämislomaketta ja opiskelijan tervetulo-kansiota koskevat kysymykset ovat tässä tapauksessa hieman harhaanjohtavia, koska osastollamme oleva materiaali on puutteellista ja vanhentunutta. Kaksi vastaajaa koki kuitenkin olemassa olevan perehdyttämislomakkeen olleen asioita selkeyttävä ja kahden muun mielestä se helpotti tavoitteiden saavuttamisessa. Muut vastaajat kokivat materiaalin puutteelliseksi ja suuri osa (5) jätti vastaamatta. Ilmeisesti vastaamatta jättäneet kokivat kysymyksen mahdottomaksi, koska kunnollista perehdytysmateriaalia ei löytynyt.

Opiskelijat saivat vapaasti kertoa millaiseksi kokivat työskentelyn ohjaajansa kanssa. Kaksiosaisessa kysymyksessä he saivat vastata, mikä oli hyvää ja mitä kehittämistarpeita havaitsi. Opiskelijat kokivat ohjaajien ammattitaidon hyväksi ja ohjaus mahdollisesti uuden oppimisen. Palaute koettiin riittäväksi ja kannustavaksi. Useassa vastauksessa kuvattiin ohjaajan käytöstä miellyttäväksi.

Kehittämistarpeissa esiin nousi palautteen saaminen heti ohjaustilanteen jälkeen. Toivottiin myös, että varsinkin alkupäivinä olisi ollut enemmän ohjausta, perusteluja toimintatavoille ja kärsivällisyyttä uuden opiskelijan alkutaipaleelle.

Muun henkilökunnan antama ohjaus koettiin pääosin positiiviseksi. Vaikka palaute oli enimmäkseen myönteistä, oli avoimissa vastauksissa viitteitä siitä, että osa opiskelijoista oli kokenut henkilökunnan suhtautumisen opiskelijoihin epäasiallisena. Tämä ilmeni kokemuksina "alempiarvoisuudesta" tai "kieroonkatsomisesta".

Lopuksi annettavissa vapaissa kommentteissa oli sekä myönteistä, että kielteistä sanottavaa ohjaajien suhtautumisesta opiskelijoihin. Yksi vastaajista toivoi, että "paatuneet opiskelijoiden vihaajat" poistuisivat osastolta. Nimettömänä palautettava kaavake antaa mahdollisuuden rohkeammin tuoda esiin ajatuksiaan, kuin esimerkiksi arviointitilanne.

Kehittämis ehdotuksissa tuli esiin käytännön ideoita osaston työskentelyyn ja opiskelijaohjaukseen. Ehdotus opiskelijatunnusten saamisesta tietokoneille helpottaisi kirjaamisen opettelua. Vanhanaikaiset, käsin kirjoitetut lääkekortit koettiin hankaliksi käytännön työssä. Henkilökunnan korujen käyttö nähtiin hygienian kannalta epäasiallisena. Sairaaloissa on selkeät säännöt korujen ja kellojen käytöstä, joten henkilökunnan tulisi omalla esimerkillään näyttää sääntöjen toimivan käytännössä.

10 POHDINTA

Hyvät oppimiskokemukset ja tahto uuden oppimiseen tehostavat oppimista. Yhtenä oppimisen lähtökohtana on oppimisen sosiaalisuuden huomiointi. Harjoittelun tulee olla aitoja olosuhteita vastaavaa. (Salakari 2007, 72, 188.)

Tämän työn tarkoituksena oli saada tietoa opiskelijoiden kokemuksista opiskelijaohjauksesta Palokan sairaalassa osastolla 3. Tavoitteena on opiskelijaohjauksen kehittäminen saadun tiedon perusteella. Ehdotus opinnäytetyön aiheeksi tuli osastonhoitajalta. Aiemmin oli osastolla yhteisesti sovittu, että ohjauksessa keskitytään enemmän opiskelijan lähtökohtiin ja tavoitteisiin. Myös arviointi koettiin

tärkeäksi kehittämisalueeksi. Opiskelijan tulee saada työstään jatkuvaa palautetta, eikä arviointi saa jäädä vain loppuarvioinnin varaan. Opiskelijoiden kokemusten huomiointi on tärkeä osa kehittämistyötä ja opiskelijapalautteen kerääminen on osastolla jatkuva käytäntö.

Osastonhoitajan roolin korostuminen opiskelijaohjauksessa tuli esiin teoriaosuudessa (Saarikoski 2002, Saarikoski ym.2009, Puttonen, 2009). Osastonhoitaja ei varsinaisesti osallistu ohjaustyöhön, mutta osaston ja organisaation esittely on osa hänen toimenkuvaansa. Osastonhoitajan rooliin kuuluu ohjaamisen ja oppimisen mahdollistaminen. Laajemmin katsottuna kyseessä on koko osaston hoitotyön näkeminen niin, että se on ajantasalla olevaa, laadukasta toimintaa, jonka avulla pysyy opettamaan ja myös oppimaan uutta. Kyse on osaston oppimiskulttuurista. Kun osaston oppimiskulttuuri tukee kaiken uuden tiedon jakamista koko osaston käyttöön, tukee se myös opiskelijaohjauksen onnistumista (vrt. Benner, Tanner & Chesla, 1999.)

Yleiskuva ohjauksen onnistumisesta on positiivinen. Varsinkin tavoitteiden huomiointissa on onnistuttu, niitä on tarkasteltu ajoissa ja pohdittu yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opiskelijat ovat saaneet harjoitella niitä asioita, joita tulivat oppimaan. Arviointia on ollut riittävästi ja se on ollut rehellistä ja rakentavaa. Opiskelijat olivat saaneet palautetta työstään usein, ja antaneet palautetta ohjaajilleen.

Opiskelija on harjoittelujaksollaan noviisi, uutta oppimassa. Harjoittelun myötä muodostuu kuva siitä, millaista on hoitotyön käytäntö ja mitä hoitajalta vaaditaan. Käytännön työn lisäksi opiskelija kokee, mitä on olla osana työyhteisöä ja millaiset ovat työpaikan pelisäännöt. Henkilökunnan tulee muistaa, että opiskelija on tuleva työtoveri ja jokainen hoitaja on oman työpaikkansa käyntikortti. Asiaa tutkinut Saarikoski toteaa, että "opiskelijat kannattaa priorisoida. Heissä on tulevaisuus" (Karvinen, 2009).

Harjoittelun aloittamiseen liittyi innostusta, mutta myös jännitystä. Suurin osa opiskelijoista antoi jaksostaan myönteistä palautetta. Joistain yksittäisistä vastauksista ilmeni, että opiskelija oli kohdeltu huonosti harjoittelunsa aikana. Opiskelijan kohtaaminen tasavertaisena ihmisenä, ja näkeminen työyhteisön jäsenenä,

on tärkeää. Keskustelu aiheesta osastotunnilla on tarpeen. Yhdessä tulee pohtia, mistä opiskelijoiden kokemukset johtuvat, ja missä tilanteissa tällaisia kokemuksia saattaa tulla. Epäasiallisen käytöksen suhteen täytyy tavoitteena olla "nollatoleranssi", minkä voi asettaa kehittämiskohteeksi osastolla.

Opiskelijapalautekaavakkeen toimivuus oli riittävän hyvä. Kaavakkeessa on paljon kysymyksiä, jotka aihealueiltaan olivat sopivia tämän opinnäytetyön tavoitteiden saavuttamiseksi. Näitä olivat erityisesti opiskelijoiden tavoitteisiin ja arviointiin liittyvät osa-alueet. Kehittämiskohteita löytyi, koska kaavake on vanhentunut ja vaatii osittain soveltamista. Esimerkiksi sairaala-apulais-nimike on poistunut käytöstä, nykyinen ammattinimike on laitoshuoltaja. Osa perehdytykseen liittyvistä kysymyksistä oli harhaanjohtavia, koska kirjalliset materiaalit eivät olleet päivitettyjä.

Kesällä 2011 Kyllön osastoilla on yhteisvoimin uusittu tässä työssä käytetty opiskelijapalautelomake. Sen käyttäminen Palokan osastoilla on mahdollista, mutta kokonaan uuden lomakkeen laatiminen voisi olla opinnäytetyön aihe. Opiskelijaohjauksen käsikirjan laatiminen opinnäytetyönä olisi myös haastava projekti. Sen tekeminen vaatisi laajaa yhteistyötä oppilaitosten ja Jyväskylän kaupungin vuodeosastojen kanssa. Eri vuodeosastojen välisiä käytäntöjä on pyritty yhdenmukaistamaan, joten opiskelijaohjauksen yhteiset linjaukset olisivat luonteva osa toimintatapojen yhtenäistämistä.

Kehittämiskohteena on toimivan perehdytyskansion aikaansaaminen osastolle, sekä opiskelijoita, että uusia työntekijöitä varten. Kirjallisen materiaalin tarve näkyi myös tässä työssä esiin tulleissa vastauksissa. Uusi perehdytyskansio on valmistumassa, mutta vielä ei ole tarkkaa tietoa, milloin se saadaan käyttöön.

Opiskelijaohjauksen nostaminen näkyvämmäksi osaston toiminnassa on yksi opinnäytetyön positiivisista tuloksista. Ohjauksesta on keskusteltu ja käytännön toimia yhdessä mietitty. Opiskelijan roolista osastolla on virinnyt keskustelua ja ohjaukseen liittyviä asioita on käsitelty osastotunnilla. Jatkuva opiskelijapalautteen kerääminen pitää asian esillä, ja pyrkimys jatkuvaan kehittämiseen on luontevaa yhteisesti sovittujen tavoitteiden avulla. Hyvä opiskelijaohjaus on osa hyvin toteutunutta hoitotyötä.

LÄHTEET

- Ahola, S., Kivelä, S. & Nieminen, M. 2005. Tekemällä oppii: työsisäoppimisen käytäntöjä ammattikorkeakouluissa. Koulutussosiologian tutkimuskeskuksen raportti. Turun yliopisto
- Ammattikorkeakoululaki 351/2003
<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/> Viitattu 7.1.2011
- Benner, P., Tanner, C.A. & Chelsea, C.A. 1999. Asiantuntijuus hoitotyössä. Hoitotyö, päättelykyky ja etiikka. Juva: WSOY-Kirjapainoyksikkö
- Heinonen, N. 2004. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:22. Helsinki
- Helin, R. 2004. Opiskelijaohjaus osana terveysalan ammattilaisen työtä. Ohjaajan näkökulma. Pro gradu-tutkielma. Oulun yliopisto. LTK, Hoitotieteen ja terveystieteiden laitos
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy
- Hulkari, K. 2006. Työssäoppimisen laadun käsite, itsearviointi ja kehittäminen sosiaali- ja terveysalan ammatillisessa peruskoulutuksessa. Väitöskirja. Tampereen yliopisto, Kasvatustieteen laitos. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy-Juvenis Print.
- Jokinen, P., Gröhn-Rissanen, M. & Mikkonen, I. D3/2005. Lyhty Laadukkaan oppimisympäristön kehittäminen. Loppuraportti Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja D3/005. Kuopio: Kopijyvä
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu., Hoitotyön kompetenssit, opetus- ja ohjausosaaminen. 2010. https://webas.intra.jypoly.fi/pls/asio/asio_ectskuv1.komp_ks?komp=SH05&arkistointi=2010-2011. Viitattu 16.8.2010.
- Karvinen, M. Laatu työharjoitteluun, Sairaanhoidajalehti 8/2009
https://www.sairaanhoitajaliitto.fi/jasenetti/sairaanhoitajalehti/8_2009/muut_artikkelit/laatu_tyoharjoitteluun/
- Kukkola, E. 2002. Sairaanhoidajan opiskelijaohjaustaidot, sekä ohjaajakoulutuksen tarve ja hyöty hoitotyön ohjatun harjoittelun oppimisympäristössä. Pro gradu- tutkielma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.
- Lehtola, A., Vehkaperä, A. 2008. Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen. Opiskelijavastaavien näkökulma. Pro gradu-tutkielma. Oulun yliopisto. Terveystieteiden laitos.

Niskanen, S.L., Leinonen, M. & Parviainen, S. 2006. Ei ku tuumasta toimeen- kainuulainen yhteistoimintamalli ohjattuun harjoitteluun hoitotyön koulutusohjelmassa. Teoksessa P. Salonen (toim.) Aineksia onnistuneeseen harjoitteluun. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, 54-56.

Nojonen, P. 2008. Hoitotyön opiskelijaohjaus erikoissairaanhoidossakyselytutkimus mentoreille. Pro gradu-tutkielma. Kuopion yliopisto. Yhteiskunnallinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos.

Oinonen, I. 2000. Harjoittelun ohjaus hoitotyön koulutuksen eri vaiheissa. Lisensiaattitutkimus. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy

Opetushallitus, Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, määräys 17/011/2010 Viitattu 26.5.2010
http://www.oph.fi/download/124257_SoTe.pdf

Opiskelijaohjauksen hyvät käytänteet. Työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu Kokkolan terveyskeskuksen harjoitteluympäristössä. Laatuksi-kirja. 2010 Viitattu 7.1.2011.
https://www.kokkola.fi/terveys/opiskelijaohjaus/fi_FI/opiskelijaohjaus/_files/84387942869772432/default/opiskelijaohjaus.pdf

Opiskelijaohjauksen käsikirja. Iisalmen seudun kansanterveystyön kuntayhtymä. 2008. <http://terveyskeskus.iisalmi.fi/index.asp?tz=-2&link=3058>

Palokan kuntayhtymä
<http://www.jkl.fi/hallinto/organisaatio/palokankuntayhtyma>. Viitattu 20.1.2010

Puttonen, J. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ja mentoreiden arvioita opiskelijaohjauksesta. Pro gradu-tutkielma. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere : Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja].
 <<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>>. (Viitattu 10.03.2011.)

Saarikoski, M. 2002. Clinical learning environment and supervision, Development and validation of the CLES evaluation scale. Väitöskirja. Turun yliopisto. Viitattu 7.4.2010
<https://oa.doria.fi/bitstream/handle/10024/5820/D525.pdf?sequence=>

Saarikoski, M., Leino-Kilpi, H. & Kaila, P. 2009. Kliininen oppimisympäristö ja ohjaus hoitajaopiskelijoiden kokemana -muutokset kymmenvuotiskaudella. Hoitotiede, 21 (3), 163-173.

Saastamoinen, T., Kattilakoski, H., Kokkala, C., Kotila, J., Salonen, T., Raitio, K., Sarvi, O. & Hytönen, S., Luokkahuoneista työpaikoille. Sairaanhoidajalehti 3/2010, 23

Salakari, H. 2007. Taitojen opetus. Saarijärvi: Saarijärven Offset

Sarajärvi, A. 2002. Sairaanhoidon opiskelijoiden hoitotyön näkemysten muotoutuminen sairaanhoidajakoulutuksen aikana. Väitöskirja. Oulun yliopisto. Hoitotieteen ja terveystieteiden laitos.

Savolainen, V. & Soikkeli, A. 2007. Sairaanhoidajien kokemuksia hoitotyön opiskelijoiden ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksesta. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Sulosaari, V., Lehti, T., Paltta, H., Pulkkinen, M-L. & Ääri, R-L. Kokemuksia klinikkaopettajatoiminnasta. Sairaanhoidajalehti 2/2006
https://www.sairaanhoidajaliitto.fi/jasenetti/sairaanhoidajalehti/2_2006/muut_artikkelit/kokemuksia_klinikkaopettajatoimi/ Viitattu 7.4.2010

Tuomi, J. 2005. Hoitotyön teoreettiset ja käytännölliset perusteet. Tampere: Tammer-paino Oy

OPISKELIJAN PALAUTELOMAKE
TYÖSSÄOPPIMISEN JAKSOLTA
TERVEYSKESKUSSAIRAALASSA

Haluamme kehittää opiskelijaohjausta, joten pyydämme sinua palauttamaan palautelomakkeen opiskelujakson ajalta.

Jakson aika: syksy.....v.....

kevät.....v.....

1. Opiskelen

a.) Sairaanhoitajaksi

b.) Lähihoitajaksi

c.) Sairaala-apulaiseksi

2. Olen opiskellut ____ lukukautta

3. Millaisella mielellä lähdit osastolle työssäoppimiseen?

a.) Mielelläni, innostuneena

b.) Epävarmana, jännittyneenä

c.) Muuta _____

4. Onko sinulla aiempaa kokemusta ikääntyvistä ihmisistä?

a.) Ei

b.) Kyllä

Miten sillä oli vaikutusta tähän työssäoppimisen jaksoon?

5. Milloin laadit omat henkilökohtaiset tavoitteesi työssäoppimisen jaksolle?

a.) Ennen osastolle tuloa

b.) Tulopäivänä

c.) Harjoittelujakson alkuvaiheessa

d.) Arviointipäivänä

e.) En lainkaan

6. Oliko osastolle tullessasi sinulle osoitettu oma ohjaaja/ohjaajat?

a.) Kyllä

b.) Ei,

milloin nimettiin? _____

7. Kun tulit osastolle, olitko tyytyväinen vastaanottoon?

a.) Olin

b.) En ollut, miksi _____

8. Milloin näytit tavoitteesi ohjaajallesi?

a.) Tulopäivänä

b.) Harjoittelujakson alkuvaiheessa

c.) Arviointipäivänä

d.) En lainkaan

9. Miten ohjaaja/ohjaajat tutustuivat tavoitteisiisi?

a.) Luki läpi ja keskusteltiin niistä useamman kerran jakson aikana

b.) Avusti niiden laatimisessa

c.) Ei käynyt läpi tavoitteitani

d.) Ei ollut kiinnostunut tavoitteistani

10. Millaiseksi koit perehdyttämisen osastolla ja kuinka parantaisit sitä?

a.) Kiitettäväksi

b.) Erittäin hyväksi

c.) Hyväksi

d.) Tyydyttäväksi

e.) Heikoksi

11. Millaiseksi koit perehdyttämislomakkeen ja opiskelijan tervetulokansion?

- a.) Erittäin hyväksi, selkeyttivät asiat helpommin ja nopeammin
- b.) Helpottivat tavoitteiden saavuttamisessa
- c.) Puutteellisia, miten kehittäisit?

12. Millaiseksi koit työskentelysi ohjaajasi/ohjaajien kanssa?

Mikä oli hyvää: _____

Missä oli kehittämistä: _____

13. Kuinka usein sait palautetta?

- a.) Päivittäin työsuoritusten yhteydessä tai sen jälkeen
- b.) Päivittäin työpäivän päätyttyä
- c.) Pyydettyäessä
- d.) Ainoastaan loppuarvioinnin yhteydessä

14. Saitko riittävästi palautetta?

- a.) Kyllä
- b.) En

15. Miten haluaisit sinulle palautetta annettavan?

- a.) Suullisesti
- b.) Kirjallisesti

16. Oliko saamasi palaute rehellistä ja rakentavaa?

a.) Kyllä

b.) Ei

17. Annoitko itse palautetta ohjaajallesi/ohjaajillesi

a.) Kyllä

b.) En

18. Oliko osastolla mahdollista oppia niitä asioita, mitä tavoitteeksi oli asetettu?

a.) Kyllä

b.) Ei

19. Millaiseksi koit saamasi ohjauksen muulta henkilökunnalta? (Eri ammattiryhmät mukaan lukien.)

20. Lisää kehittämisideoita ja omia ajatuksia.

Suuri kiitos sinulle vastauksistasi. Toivomme sinulle menestystä opiskelussasi sekä myöhemmin työelämässä!

Toivottaa osaston henkilökunta